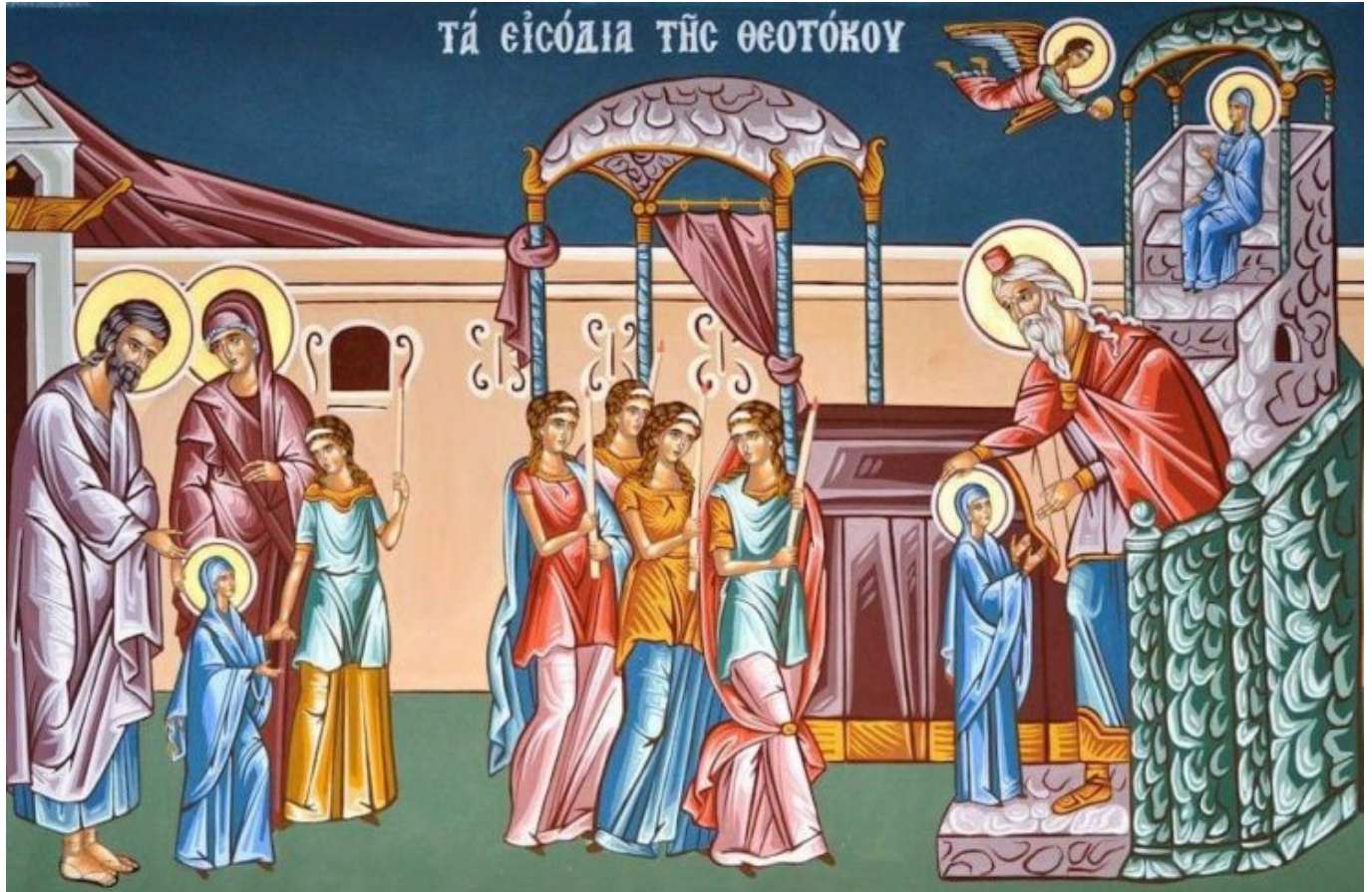

Θεοτόκος Μαρία: Η αληθινή πνευματική ευδαιμονία

/ Γνώμες

(Μια διαφορετική προσέγγιση της εορτής των Εισοδίων της Θεοτόκου)

- π. Ιωάννου Αν. Γκιάφη
Θεολόγου- Πολιτικού Επιστήμονος

Ερωτώμενος κάποτε ο αρχαίος φιλόσοφος Στράβων περί του ποιός είναι ο σκοπός της ζωής, εκείνος απάντησε μονολεκτικά: “Αλύπως βίου”. “Να ζεις χωρίς λύπη.” Άραγε πόσο ευσταθεί αυτή η ρήση του; Οι άνθρωποι επιθυμούν μια ζωή γεμάτη χαρές και όχι γεμάτη συμφορές. Ήδη από την αρχαιότητα οι Έλληνες πάσχιζαν με κάθε τρόπο για την “ευδαιμονία” τους, την εκπλήρωση των επιθυμιών τους και την ευδωση των σκοπών τους. Και μάλιστα οι αρχαίοι συγγραφείς Σοφοκλής και Θαλής ο Μιλήσιος, μαρτυρούν πως οι πρόγονοί μας έθεταν ως στόχο αφενός την

υλική ευημερία τους, αφετέρου την ηθική τελείωσή τους.

Αντιθέτως στο σημερινό γίνεσθαι ο όρος “ευδαιμονία” σχετίζεται με τον πλούτο, τη δόξα και το χρήμα. Ως ευτυχισμένος θεωρείται ο κάτοχος πολλών αγαθών και ο επικρατέστερος έναντι των άλλων. Διαφορετικά λοιπόν αντιμετωπίζεται η “ευδαιμονία” στο παρόν και αλλιώς αντιμετωπίζονταν στο παρελθόν.

Ίσως όμως προβληματισθούμε: Τι σχέση υφίσταται μεταξύ της “ευδαιμονίας” και της σημερινής μεγίστης θεομητορικής εορτής; Το χαροποιό γεγονός και μόνο της εισόδου της Θεομήτορος στα Άγια των Αγίων, είναι κατεξοχήν γεγονός πνευματικής ευδαιμονίας. Η Παρθένος Μαριάμ τριών χρόνων οδηγείται στο Ναό του Σολομώντος από τους δικαίους γονείς της, τον Ιωακείμ και την Άννα. Εκεί την υποδέχεται ο ιερέας Ζαχαρίας. Την ασπάζεται, την ευλογεί και της απευθύνει τα προφητικά λόγια ότι: “Ο Κύριος θα δοξάσει το όνομά της σε όλες τις γενεές και απ’ αυτήν θα προέλθει η λύτρωση του Ισραήλ.” Στη συνέχεια ο ιερέας Ζαχαρίας την τοποθετεί στο ιερότερο μέρος του Ναού, στον τρίτο αναβαθμό του θυσιαστηρίου. Τέτοια τιμή δια την Θεοτόκο! Εισέρχεται στο “ενδότατο” μέρος του οίκου του Θεού, όπου μόνο ο αρχιερέας έμπαινε μια φορά τον χρόνο. Στο σημείο δε αυτό φυλάσσονταν η κιβωτός της διαθήκης. Παραμένει εκεί η Θεοτόκος 9 ολόκληρα χρόνια, δηλ. μέχρι τον Θείο Ευαγγελισμό.

Ο άγιος Γερμανός Κων/πολεως εξυμνώντας τα “Ιερά Εισόδια”, θα κάνει τις εξής αξιοπρόσεκτες παρατηρήσεις: “ Ο Ναός έλαμπε από θείο φωτισμό κατά την ώρα της εισόδου της Κυρίας Θεοτόκου. Ο Ζαχαρίας, αλλά και το θεόλεκτο ζεύγος, ο Ιωακείμ και η Άννα, σκιρτούσαν από χαρά, διότι η μονάκριβη Μαριάμ αφοσιώνεται ολοκληρωτικά στον Θεό. Οι Προφήτες τέρπονταν, γιατί οι προφητείες τους για το πρόσωπο της Μαρίας επαληθεύτηκαν. Οι προπάτορες Αδάμ και Εύα, ευφραίνονταν επειδή δια των Εισοδίων απέφευγαν πλέον την τελική τους καταδίκη και αποκτούσαν την προοπτική της σωτηρίας.”(PG 98,300B) Επομένως σε όλο αυτό το θεομητορικό γεγονός επικρατεί έντονα το στοιχείο της πνευματικής χαράς.

Και αλήθεια πως να μην χαίρονται άπαντες με την είσοδο της Παρθένου στο Ιερό Θυσιαστήριο; Εισέρχεται ένας οποιοδήποτε άνθρωπος ή η Μητέρα του Υιού του Θεού; Μετά την εορτή της γέννησης της Θεοτόκου(8 Σεπτεμβρίου), τα Ιερά Εισόδια είναι η δεύτερη θεομητορική εορτή μέσα στο εκκλησιαστικό έτος, η οποία μας εξαγγέλλει το ξεκίνημα της εφαρμογής του σχεδίου της Θείας Οικονομίας. Ο Τριαδικός Θεός επιλέγει την άσημη κόρη της Ναζαρέτ για την καθαρότητά της, να καταστεί “δοχείο” του Θεού Λόγου. Γι’ αυτό και διαμέσου των γονέων της, την οδηγεί στο ναό για την κατάλληλη προετοιμασία της. Απ’ αυτή θα αρχίσει η σωτηρία του ανθρωπίνου γένους, εφόσον θα γεννήσει το Λυτρωτή του κόσμου. Πολύ δόκιμα ο ιερός υμνογράφος θα διασαλπίσει στο απολυτίκιο της εορτής:

“Χαῖρε τῆς οἰκονομίας τοῦ Κτίστου ἢ ἐκπλήρωσις”.

Ἡ Παναγία συμβάλλοντας στην ἐκβαση τῆς Θείας Οἰκονομίας, γίνεται το μέσο τῆς ἐλευσης τῆς πνευματικῆς χαρᾶς στον κόσμον, μιας καί το σκοτάδι τῆς αμαρτίας τὴν εἶχε προηγουμένως εξαφανίσει. Διαβάζουμε χαρακτηριστικά στους Χαιρετισμούς πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου: “Χαῖρε, δι’ ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμπει, χαῖρε δι’ ἧς ἡ ἀρὰ ἐκλείπει”. Πράγματι ἐξαιτίας τῆς Παρθένου Μαρίας λάμπει ἡ χαρὰ, ἐνῶ εξαφανίζεται ἡ κατὰ τῆς αμαρτίας. Τοιοῦτοτρόπως διαφαίνεται πὼς ἡ Ὑψηλότερα τῶν Οὐρανῶν εἶναι ἡ προσωποποίηση τῆς πνευματικῆς ευδαιμονίας.

Αναζητώντας νὰ γνωρίσουμε τὴν “χαρὰ” μέσα ἀπὸ τὴν οπτική γωνία τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, θὰ διαπιστώσουμε ὅτι εἶναι ἡ ἀπόλαυση τῶν πνευματικῶν ευχάριστων καὶ ἡ λησμοσύνη τῶν δυσάρεστων. Σύμφωνα με τὸν ἱερό Χρυσόστομο: “ Ἡ πραγματικὴ ευφροσύνη δὲν ὑπάρχει στα ἐξωτερικά πράγματα, οὔτε στους δούλους, οὔτε στο χρυσάφι, οὔτε στο ἀσήμι, οὔτε στα χωράφια, οὔτε στα ἀξιώματα, οὔτε στα φορέματα, οὔτε στο μέγεθος τῆς κατοικίας. Διότι αὐτὴ ἡ ευφροσύνη εἶναι μόνο τῶν ματιῶν καὶ ὄχι τῆς καρδιάς. Ἡ ἀληθινὴ χαρὰ βρίσκεται στα ἄυλα καὶ ἀθάνατα.” (Εἰς Ψαλμ. Δ΄, 9, ΕΠΕ 5, 176). Ὁ λόγος αὐτὸς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου δὲν βρίσκει ἐφαρμογὴ στο πρόσωπο τῆς Θεοτόκου; Ἡ μόνη τῆς χαρᾶ ἦταν ἡ παραμονὴ τῆς στα Ἁγία τῶν Ἀγίων. Ἡ μόνη τῆς ευφροσύνης ὑπῆρξε ἡ πνευματικὴ τροφή τὴν ὁποία ἐλάμβανε ἀπὸ Ἄγγελον Κυρίου ἐνῶ βρίσκονταν ἐντὸς τοῦ “ἐνδότερου τοῦ καταπετάσματος”. Ἡ μόνη τῆς ἀγαλλίασης φανερῶνεται ἀπὸ τὴν λαμπρὴ στολὴ τῶν ἀρετῶν ποὺ φόρεσε ὡς Μητέρα τοῦ Ὑψίστου.

Ποτέ δὲν λυπήθηκε, παρότι ἀπομακρύνθηκε ἀπ’ τοὺς γονεῖς τῆς. Ποτέ δὲν στεναχωρήθηκε, ἐπειδὴ ζούσε ἐντελῶς μόνη τῆς. Ποτέ δὲν κάμφθηκε, γιατί στερήθηκε τὴν “κοσμικὴν χαρὰ”.

Ἀπεναντίας ὅλοι μας σήμερὰ ψάχνουμε τὴν πρόσκαιρὴν χαρὰ, τὴν υλικὴν ευδαιμονία. Θεωροῦμε ευτυχία τὴν κατάκτηση ὅλο καὶ περισσότερων ἀγαθῶν, ἀδιαφορώντας γιὰ τὴν κατοχύρωση τῶν “αιωνίων”.

Αναζητοῦμε τὴν χαρὰ στις διάφορες καθημερινὲς εἰδήσεις καὶ στις ἀνθρώπινες μικρότητες καὶ ὄχι στον ἀψεγάδιαστο εὐαγγελικὸν λόγο. Επιθυμοῦμε τὴν χαρὰ μέσα ἀπὸ τὴν καλοπέραση καὶ ὄχι σαν ἀποτέλεσμα τῆς πνευματικῆς ἀσκήσεως καὶ τῆς καταπολέμησης τῶν παθῶν μας. Θέλουμε τὴν χαρὰ τῶν διαφόρων κοσμικῶν χώρων καὶ ὄχι τῆς Ἐκκλησίας μας. Ζώντας σε καιροὺς χαλεποὺς, βλέπουμε διάφορες ἀλλότριες δυνάμεις νὰ πολεμοῦν λυσσαλέα τὴν πνευματικὴν χαρὰ, ἀπότοκο τῆς ἐκκλησιαστικῆς σύναξης. Καὶ αὐτὸ γιατί πρόκειται γιὰ μιὰ “λυτρωτικὴν” ευφροσύνην ἡ ὁποία ἀνοίγει τὸν δρόμον γιὰ τὸν Οὐρανόν. Δικαίως λοιπὸν ἔλεγε ὁ ἅγιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης: “Τὸ μεγάλο μυστικὸν γιὰ ν’

απαλλαγείς από κάθε ψυχοφθόρα και δαιμονική κατάσταση είναι να δοθείς στην αγάπη του Θεού. **Μόνο μέσα στην Εκκλησία υπάρχει η θεραπεία. Εκεί η λύπη μεταβάλλεται σε χαρά!”** Είθε πάντοτε να αναζητούμε την αληθινή ευδαιμονία, την παντοτινή χαρά! Γένοιτο!